

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 maja 2013 r. skierowanym przeciwko (...) Business Park spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. powód W. J. wniósł o ustalenie, że uchwały nr 3,4,5, i 6 podjęte w dniu 15 kwietnia 2013 r. na zgromadzeniu wspólników (...) Business Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie istnieją, ewentualnie o stwierdzenie nieważności tych uchwał, ewentualnie o uchylenie uchwał. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej spółki na rzecz powoda kosztów postępowania. W uzasadnieniu powód podał, że u podstaw żądania z art. 189 k.p.c. leży fakt, że zostało ono zwołane przez jednego z dwóch członków zarządu, przy braku wiedzy i zgody drugiego członka zarządu. Tak zwołane zgromadzenie jako zwołane przez nieuprawniony organ nie istniało, zatem nie mogło podjąć żadnych uchwał, a zaprotokołowane uchwały należy uznać za nieistniejące. Interesu prawnego w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. powód upatrywał w tym, że nieprawidłowe zwołanie zgromadzenia spowodowało brak ukonstytuowania się organu spółki władnego do podejmowania uchwał a zatem zaprotokołowane uchwały są pozorami uchwał. Ponadto uchwały te godzą w interes prawny powoda ponieważ kreują nowe stosunki własnościowe i kapitałowe oraz reprezentacyjne i decyzyjne. Żądając stwierdzenia nieważności uchwał powód podniósł, że są one sprzeczne z ustawą kodeks spółek handlowych. Przede wszystkim wszystkie uchwały zostały podjęte na zgromadzeniu zwołanym z naruszeniem art. 238 § 1 k.s.h. a nie zachowano przesłanek wymaganych art. 240 k.s.h. Nadto uchwała nr 3, zdaniem powoda, podjęta została w trybie podwyższenia uproszczonego, a powinna w trybie zmiany umowy spółki, która nastąpiła. Nadto powód zarzucił, że uchwała ta jest sprzeczna z art. 246 § 3 k.s.h. Powództwo ewentualne o uchylenie uchwał powód uzasadnił tym, że uchwała nr 3 w zakresie w jakim wyłącza dotychczasowych wspólników z prawa pierwszeństwa w nabyciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym i przyznaje nowoutworzone udziały do objęcia A. W. jest sprzeczna z treścią § 9 umowy spółki. Ponadto uchwały nr (...) mają na celu pokrzywdzenie wspólnika – powoda, jako że są sprzeczne z zapisami umowy kredytowej zawartej z (...) Bankiem hipotecznym ustanawiającej zakaz dokonywania zmian w składzie udziałowców, strukturze organizacyjnej spółki, zmian w składzie zarządu, a także nakazującej obejmowanie przez dotychczasowych wspólników udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. Powód podniósł, że naruszenie przepisów umowy kredytowej powoduje uprawnienie Banku do wypowiedzenia umowy i postawienia kredytu w stan wymagalności, co godzi w interesy spółki a wobec odpowiedzialności osobistej wspólników, jako poręczycieli kredytu, w tym powoda, ma na celu pokrzywdzenie powoda jako wspólnika. Dalej powód podniósł, że uchwała nr 3 oraz nr 5 zostały podjęte w celu pokrzywdzenia powoda jako wspólnika i odebrania mu jego praw udziałowych i majątkowych.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powód nie posiada interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia zaskarżonych uchwał albowiem okoliczności wskazane w pozwie nie mają żadnego wpływu na sytuację prawną powoda a przysługuje powodowi żądanie dalej idące. Pozwana zakwestionowała też powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał. Jednocześnie podniosła, że nawet gdyby uznać, iż doszło do naruszenia wymogów proceduralnych przy zwoływaniu zgromadzenia wspólników (czemu zaprzecza) to i tak nie miało to wpływu na treść podjętych uchwał, przebieg zgromadzenia i wyników głosowań. Zwłaszcza, że powód był obecny na zgromadzeniu i brał w nim udział. W ocenie pozwanej zaskarżone uchwały są w pełni ważne i skuteczne. Pozwana nie zgodziła się też z twierdzeniami donośnie podstaw do uchylenia uchwał bowiem powód nie wykazał umyślnego działania przeciwko spółce lub wspólnikowi przez pozostałych wspólników. Poza tym wyłączenie uchwałą nr 3 pierwszeństwa dotychczasowych wspólników w nabyciu udziałów jest możliwe, a podstawę taką daje art. 258 k.s.h. Także teza o pokrzywdzeniu wspólnika jest niezrozumiała bowiem wyłącza ona pierwszeństwo wszystkich wspólników a nie jednego. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku uchwały nr 5 a powód nie wykazał w jaki sposób miałyby być ona sprzeczna z umowa spółki lub jej interesem. W ocenie pozwanej nie ma też podstaw do uznania uchwał nr 3 i 4 za sprzecznych z interesem spółki. Zaoferowanie objęcia udziałów w spółce (...) było realizacją szerszej koncepcji biznesowej korzystanej dla spółki. Także uchwała nr 6 nie jest sprzeczna z umową spółki, ani jej interesami, ani nie stanowi pokrzywdzenia któregokolwiek ze wspólników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Business Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została powołana w dniu 17 czerwca 2008 r. aktem notarialnym Rep. A nr (...) sporządzonym przed notariusz M. M.. Kapitał zakładowy spółki wynosił 75 000 zł i dzielił się na 1 500 równych udziałów po 50 zł każdy udział. Udziały w spółce objęli wspólnicy: J. N. (500), J. B. (500) i W. J. (500). Funkcję prezesa zarządu objął W. J.. Zgodnie z § 9 umowy bez zmiany umowy spółki kapitał zakładowy spółki może być podwyższony maksymalnie do kwoty 2 000 000,00 zł poprzez podwyższenie wartości nominalnej udziałów istniejących lub ustanowienie nowych udziałów w terminie do dnia 31 grudnia 2015 r. uchwałą wspólników, która określi warunki podwyższenia kapitału zakładowego oraz sposób objęcia nowych udziałów. Dotychczasowym wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwa do objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. Zgodnie z § 22 umowy spółki do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki oraz podpisywania umów w imieniu spółki upoważniony jest każdy z członków zarządu jednoosobowo. W dniu 30 grudnia 2014 r. zmarł J. N..

Bezsporne, nadto dowód: akt notarialny Rep. A nr (...) (k. 17 -20).

W dniu 30 września 2011 r. pozwana spółka zawarła z (...) Bankiem (...) spółką akcyjną w W. umowę, na podstawie której Bank udzielił pozwanej spółce kredytu do kwoty 74 322 600,00 zł. Celem kredytu było finansowanie kosztów inwestycyjnych związanych z realizacją Projektu. W § 17 ust. 5 pkt 21 pozwana zobowiązała się w okresie kredytowania nie dokona bez pisemnej zgody Banku o zamiarze dokonania czynności powodujących zmiany w składzie udziałowców. Zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 16 dokonanie zmiany w statusie prawnym lub strukturze organizacyjnej pozwanej spółki traktowane miało być jako przypadek nienależytego wykonania umowy. Strony w załączniku nr 15 (umowa wsparcia) postanowiły, że udziałowcy spółki do chwili całkowitego zaspokojenia roszczeń Banku z tytułu kredytu powstrzymają się od wprowadzania zmian w składzie zarządu spółki oraz do nie podejmowania uchwał o połączeniu, podziale i likwidacji spółki bez uprzedniej zgody Banku (§ 2 ust. 2 pkt 2.6). Nadto w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego w spółce, okresie spłaty, udziałowcy zobowiązali się do obejmowania bezpośrednio bądź przez spółki zależne wszelkie nowoutworzone udziały w spółce na zasadzie realizacji prawa pierwszeństwa do objęcia udziałów, oraz że w przypadku objęcia nowoutworzonych udziałów przez udziałowców, ustanowią oni zastaw rejestrowy na rzecz Banku na tych udziałach (§ 2 ust. 2 pkt 2.1). W piśmie z dnia 11 kwietnia 2013 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W., w związku z uzyskaniem informacji o planowanym zgromadzeniu wspólników pozwanej spółki, zwróciła uwagę na postanowienia umowy kredytu i umowy wsparcia oraz poinformowała pozwaną spółkę, że naruszenie zapisów umów naruszy warunki udzielenia kredytu i będzie podstawą do wypowiedzenia umowy.

W piśmie z dnia z dnia 22 kwietnia 2013 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna w W. wezwała W. J. do stawienia się na spotkanie w związku z naruszeniem zapisów powyższej umowy kredytu, w szczególności § 17 ust. 5 pkt 21 oraz § 2 ust. 2 pkt 2.1, 2.5 umowy wsparcia.

Dowód: umowa kredytu (k. 21 – 39), załącznik nr 15 umowa wsparcia (k. 37 – 39), pismo z dnia 22 kwietnia 2013 r. (k. 40), pismo z dnia 11 kwietnia 2013 r. (k. 41).

W piśmie z dnia 29 marca 2013 r. członek zarządu pozwanej spółki (...) zawiadomił powoda o zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) na dzień 15 kwietnia 2013 r. na godz. 12.00 w S.. W zawiadomieniu wskazano porządek obrad, który obejmował m.in. podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i wyłączenia prawa pierwszeństwa dotychczasowych wspólników, podjęcie uchwały w sprawie zmiany § 7 umowy spółki, podjęcie uchwały w sprawie zmiany § 12 umowy spółki oraz uchwały w sprawie zmian w składzie zarządu spółki.

Dowód: zawiadomienie (k. 16).

W dniu 15 kwietnia 2013 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie spółki (...), w którym uczestniczył J. B., W. J., J. N. reprezentował pełnomocnik r.pr. G. K.. W. J. reprezentował pełnomocnik adw. D. T.. Przewodniczącym zgromadzenia została wybrana G. K., która stwierdziła, że zgromadzenie zostało zwołane w sposób formalny określony w art. 238 § 1 k.s.h. listami poleconymi wysłanymi dnia 29 marca 2013 r. do wszystkich współników. Pełnomocnik powoda zgłosił sprzeciw wskazując, że zgromadzenie zostało zwołane nieprawidłowo, gdyż nie zostało zwołane przez zarząd a przez jednego członka zarządu. Na zgromadzeniu reprezentowany był cały kapitał zakładowy. W. J. zgłosił sprzeciw co do odbycia zgromadzenia. Na zgromadzeniu tym podjęto uchwały nr 1 – 6. Uchwałą nr 3 podwyższono kapitał zakładowy spółki (...) z kwoty 75 000 zł do kwoty 250 000 zł poprzez utworzenie 3 500 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł. Na podstawie art. 258 § 1 k.s.h. zgromadzenie współników wyłączyło prawo pierwszeństwa dotychczasowych współników spółki do objęcia 3 500 nowych udziałów, po 50 zł każdy, w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. Zgromadzenie współników przeznaczyło 3 500 udziałów po 50 zł każdy w podwyższonym kapitale zakładowym do objęcia przez nowego współnika A. W.. Przewodnicząca stwierdziła, że uchwała nr 3 podejmowana jest w trybie zmiany umowy spółki. W głosowaniu jawnym oddano 1 500 głosów, w tym 1 000 głosów za, 500 głosów przeciw. W. J. głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw. Uchwałą nr 4 zmieniono umowę spółki z dnia 17 czerwca 2008 r., w ten sposób, że w § 7 ust. 1 nadano nowe brzmienie: „Kapitał zakładowy spółki wynosi 250 000 zł i dzieli się na 5 000 równych i niepodzielnych udziałów po 50 zł każdy udział.

W głosowaniu jawnym oddano 1 500 głosów, w tym 1 000 głosów za, 500 głosów przeciw. W. J. głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw. Uchwałą nr 5 zgromadzenie współników zmieniło umowę spółki z dnia 17 czerwca 2008 r. w ten sposób, że § 12 nadano nowe brzmienie: „Zbycie udziałów oraz ich zastawienie wymaga zgody zgromadzenia współników”. W głosowaniu jawnym oddano 1 500 głosów, w tym 1 000 głosów za, 500 głosów przeciw. W. J. głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw. Uchwałą nr 6 odwołano W. J. ze stanowiska prezesa zarządu spółki.

W głosowaniu tajnym oddano 1 500 głosów, w tym 1 000 głosów za, 500 głosów przeciw. W. J. głosował przeciw uchwale i zgłosił sprzeciw.

Dowód: akt notarialny Rep. A nr (...) (k. 11 – 15), lista obecności (k. 15 verte).

Sąd zważył co następuje:

Powód wniósł o ustalenie nieistnienia uchwał nr 3,4,5 i 6 nadzwyczajnego zgromadzenia współników (...) Business Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. podjętych w dniu 15 kwietnia 2013 roku, ewentualnie o stwierdzenie nieważności tych uchwał, ewentualnie o uchylenie tych uchwał. Objęte żądaniem pozwu uchwały dotyczą podwyższenia kapitału zakładowego spółki, zmiany umowy spółki w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego, zmiana umowy spółki w zakresie wymogu zgody zgromadzenia współników na zbycie udziałów i ich zastawienie, odwołania powoda W. J. z funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki. Powód domagał się stwierdzenia nieistnienia tych uchwał wobec, jego zdaniem, nieukonstytuowania się organu spółki, jakim jest zgromadzenie współników. Nie ma wątpliwości co do tego, że dopuszczalne jest żądanie sformułowane w sposób ewentualny, przy czym Sąd orzeka o żądaniu ewentualnym tylko wtedy, gdy oddali żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu, jeśli natomiast uwzględni żądanie postawione w pierwszej kolejności, to o żądaniu ewentualnym nie orzeka w ogóle. Mając powyższe na względzie Sąd najpierw rozważył zasadność żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu, tj. żądania o ustalenie nieistnienia uchwał. Jako podstawę prawną żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu powód wskazał art. 189 k.p.c.. Zdaniem powoda zgromadzenie współników, na którym zostały podjęte zaskarżone uchwały nie zostało skutecznie zwołane bowiem zgromadzenie zwołał jeden członek zarządu a nie organ kolegialny, nadto decyzja w tym przedmiocie nie przybrała formy uchwały. Tym samym zgromadzenie nie było władne do podejmowania jakichkolwiek uchwał w związku z tym zaprotokołowane na tym zgromadzeniu uchwały są jedynie pozorami uchwał, co implikuje istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa w oparciu o art. 189 k.p.c. Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W myśl powyższego przepisu powód ma obowiązek wykazania interesu prawnego w dochodzeniu żądania ustalenia nieistnienia uchwał. W świetle orzecznictwa i poglądów nauki powód posiada interes prawny wówczas, gdy powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony praw. W przypadku, gdy ochrona ta może być

całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012, III CSK 181/11, LEX nr 1133807 i tam cytowane wcześniejsze wypowiedzi orzecznicze). Interes prawny ma się również wyrażać w tym, że strona powodowa przez to powództwo może osiągnąć skutek w postaci ochrony prawnie strzeżonych interesów, a nie może poszukiwać tej ochrony w drodze powództwa o świadczenie (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965, II CR 266/64, OSP 1966/6-8/166). W ocenie Sądu podzielić należy stanowisko wyrażone przez A. K. (por. Andrzej Kidyba - Komentarz System Informacji Prawnej LEX 2013 do Kodeksu spółek handlowych), zakładające, że przepis art. 252 § 1 k.s.h. wyłącza w stosunku do osób objętych dyspozycją art. 250 k.s.h. stosowanie art. 189 k.p.c., tj. możliwość wniesienia powództwa o ustalenie opartego na przepisach kodeksu postępowania cywilnego i interesie prawnym powoda. W orzecznictwie Sądu Najwyższego także prezentowany jest pogląd, że jedynie osoba trzecia - niebędąca podmiotem, o którym mowa w art. 250 k.s.h. - może pod warunkiem wykazania interesu prawnego, na podstawie art. 189 k.p.c., żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, co do którego uchwała miała wyrzucić skutek prawny (por. stanowisko Sądu Najwyższego z wyroku z 25 lutego 2010 r., I CSK 397/09, niepubl.). Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje także, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Kryterium interesu prawnego stanowiące konieczną przesłankę materialnoprawną powództwa o ustalenie wyjaśnił także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 marca 2012 r. (III CSK 252/11, LEX nr 1168726) wskazując: „interes prawny, o którym mowa w art. 189 k.p.c., należy pojmować jako interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych, który z reguły występuje w sytuacjach, w których zachodzi obiektywna niepewność co do prawa lub stosunku prawnego z przyczyn natury faktycznej lub prawnej. Interes prawny wyraża się wówczas w usunięciu stanu niepewności. Z reguły interes taki nie zachodzi, jeżeli zainteresowany może uzyskać ochronę prawną w drodze powództwa o świadczenie”. W ocenie Sądu stan faktyczny i prawny w niniejszej sprawie przemawia za uznaniem, że powód nie posiada interesu prawnego w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. w kontekście art. 249 k.s.h. oraz art. 252 § 1 k.s.h. Na niedopuszczalność ustalenia nieistnienia uchwał, w sytuacji gdy powodowi przysługuje inne roszczenie wskazują obowiązujące przepisy kodeksu spółek handlowych, zgodnie z którymi można wyeliminować z obrotu prawnego uchwałę zgromadzenia wspólników, z którą inny wspólnik się nie zgadza, nie w drodze powództwa z art. 189 k.p.c. ale w oparciu o określone przepisy k.s.h. Zdaniem Sądu możliwość skorzystania ze szczególnego powództwa, dla wytoczenia którego podstawą prawną byłyby przepisy art. 249 k.s.h. lub/i art. 252 § 1 k.s.h., przesądza o braku interesu prawnego w domaganiu się ochrony prawnej na podstawie art. 189 k.p.c. Jedynie na marginesie zauważyć należy, że orzecznictwo, na które powołał się powód celem uzasadnienia wytoczenia powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały ukształtowało się pod rządami kodeksu handlowego z 1934 r. i w tym zakresie straciło na aktualności. Jak wskazano w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2008 r. (sygn. akt I ACa 612/07) przepisy obowiązującego Kodeksu spółek handlowych zawierają wiele przykładów autonomii problematyki spółek prawa handlowego w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego, przy czym w Kodeksie handlowym brak było odpowiednika art. 252 § 4 k.s.h. Obecnie taka autonomia wynika właśnie z art. 252 § 4 k.s.h., który pełni funkcję ochronną, dając możliwość podniesienia zarzutu nieważności uchwały po upływie terminów do jej zaskarżenia. Przepis ten byłby zbędny, gdyby równolegle istniała możliwość zakwestionowania uchwały przez każdego zainteresowanego i w każdym czasie na podstawie innej, niż wskazana w tej ustawie, czyli na podstawie art. 189 k.p.c. Wytaczając powództwo o ustalenie nieistnienia uchwał nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) z dnia 15 kwietnia 2013 roku powód winien więc wykazać, że nie jest legitymowany zgodnie z art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 k.s.h. do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał lub na podstawie art. 249 k.s.h. o uchylenie uchwał. Na gruncie niniejszej sprawy sytuacja taka nie zachodzi. Nie budzi wątpliwości Sądu, że przysługuje powodowi legitymacja czynna do wytoczenia powództwa zarówno o stwierdzenie nieważności uchwał jak i o uchylenie. Jak już zaznaczono można byłoby rozważać zasadność powództwa opartego o art. 189 k.p.c. jedynie w sytuacji, gdyby powód wykazał brak swojej legitymacji w sprawie o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały. Wobec braku podstaw do przyjęcia takiej tezy powództwo z art. 189 k.p.c. podlega oddaleniu. Podstawą prawną żądania zgłoszonego jako ewentualne - żądania stwierdzenia nieważności uchwał nr 3,4,5 i 6 z dnia 15 kwietnia 2013 roku jest art. 252 § 1 k.s.h., zgodnie z którym osobom

lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

W sprawie nie ma sporu co do tego, że zachodzą przesłanki uzasadniające legitymację czynną powoda zgodnie z art. 250 pkt 2 k.s.h. w zw. z art. 252 § k.s.h. Nie budzi też wątpliwości fakt wniesienia pozwu w terminie określonym w art. 252 § 2 k.s.h. Uchwała została podjęta w dniu 15 kwietnia 2013 r. zaś pozew został wniesiony w dniu 15 maja 2013 r. Norma artykułu 252 k.s.h. odnosi się do sytuacji, gdy chodzi o te wszystkie przypadki, w których ma miejsce naruszenie przepisów ustawy, zarówno bezwzględnie obowiązujących, jak i dyspozytywnych, które nie zostały zmienione wolą stron. Naruszenie przepisów ustawowych wiąże się z nieważnością uchwały, a nie koniecznością jej uchylecia. W związku z tym sąd, rozstrzygając o stwierdzeniu nieważności, potwierdza jedynie określone okoliczności, które już zaistniały. Ocena legalności uchwały dotyczy przy tym zawsze konkretnego samodzielnego aktu. Każda uchwała podejmowana przez zgromadzenie wspólników stanowi bowiem samoistną czynność i jest odrębnym aktem prawnym, stąd też błędy popełnione podczas podejmowania określonej uchwały nie przekładają się automatycznie na wady innych uchwał, nawet jeśli zostały podjęte w trakcie tego samego zgromadzenia (tak WSA w Łodzi w wyroku z dnia 17 kwietnia 2009 roku, I SA/Łd (...), LEX nr 550360). Do klasycznych przykładów naruszenia przepisów ustawy należy między innymi podjęcie uchwały o pozbawieniu wspólnika prawa głosu, oprocentowaniu udziałów, wyborze jednoosobowej rady nadzorczej, odbyciu zgromadzenia wspólników poza granicami kraju itd. Sprzeczność z prawem może odnosić się zarówno do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia oraz trybu podejmowania uchwał (tak słusznie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 września 2010 r., I CSK 530/09, LEX nr 672663). Nieważności zaskarżonych uchwał powód upatruje w nieprawidłowym zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, przede wszystkim zarzucając, że zgromadzenie zostało zwołane przez jednego członka zarządu wbrew wymogom z art. 235 § 1 k.s.h. Zdaniem Sądu stanowisko powoda, że zwołania zgromadzenia dokonać może tylko zarząd, jako organ kolegialny w formie uprzedniej uchwały nie zasługuje na uwzględnienie. Sprzeczne jest z brzmieniem art. 208 § 2 k.s.h., według którego każdy członek zarządu ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki. Do tego katalogu czynności niewątpliwie należy zwoływanie zgromadzeń ponieważ dotyczy ono sfery funkcjonowania spółki. Nie obowiązuje zaś na gruncie spółki z o.o. zasada kolegialności działania zarządu, jak w przypadku spółki akcyjnej (art. 371 k.s.h.). Od zasady reprezentacji każdego członka zarządu w zakresie prowadzenia spraw spółki bez uprzedniej uchwały art. 208 k.s.h. przewiduje dwa wyjątki, a mianowicie, jeśli załatwienie sprawy dotyczy czynności, która przekracza zakres zwykłych czynności spółki, oraz jeśli jeden z pozostałych członków zarządu przed załatwieniem sprawy nieprzekraczającej zakres zwykłych czynności spółki sprzeciwi się jej przeprowadzeniu, wówczas wymagana jest uprzednia uchwała zarządu. Powód nie wykazał aby przed zwołaniem zgromadzenia, co miało miejsce w dniu 29 marca 2013 roku, wyraził sprzeciw wobec zwołania tego zgromadzenia. W ocenie Sądu nie zachodzi także inny wyjątek bowiem zwoływanie zgromadzenie nie stanowi czynności przekraczającej zakres zwykłych czynności spółki. W wyroku z 6 sierpnia 1990 r. (IV CR 160/90, LEX nr 78225) Sąd Najwyższy uznał, że zwołanie zgromadzenia wspólników jest sprawą nieprzekraczającą zwykłych czynności spółki i tym samym może zostać zwołane przez każdego z członków zarządu. Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 29 lipca 1998 r. (II KKN 851/97, LEX nr 50749). Teza tego wyroku stanowi, że w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością każdy członek zarządu może zwołać zgromadzenie wspólników, a tylko wtedy jest potrzebna uchwała zarządu, gdy inny członek sprzeciwi się jego zwołaniu. W doktrynie funkcjonuje też pogląd, że zwołanie zgromadzenia wspólników jest oświadczeniem woli (tak K. P., M. R., Dopuszczalność odwołania walnego zgromadzenia, (...) 2000, nr 12, s. 1-6). Koncepcja ta zakłada, że mamy do czynienia z oświadczeniem woli wobec osób trzecich w stosunku do spółki (wspólników). Powyższe prowadzi z kolei do tezy, że zgromadzenie zwołuje się zgodnie z zasadami reprezentacji spółki - zaproszenia muszą być podpisane przez członków zarządu zgodnie z zasadami reprezentacji obowiązującymi w spółce, natomiast uprzednie podjęcie uchwały zarządu jest bez znaczenia. W pozwanej spółce ustalona została reprezentacja jednoosobowa, a zatem mając na uwadze zaprezentowaną koncepcję każdy z członków zarządu ma prawo do reprezentowania spółki. Wobec tego w niniejszej sprawie zwołanie zgromadzenia przez jednego członka zarządu uprawnionego do jednoosobowej reprezentacji, jest skuteczne, mimo że nie podjęto stosownej uchwały zarządu. Nawet gdyby jednak uznać, że zwoływanie zgromadzenia wspólników stanowi czynność przekraczającą zakres zwykłych czynności spółki (również takie poglądy pojawiają się zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie) to zwołanie go bez uprzedniej uchwały zarządu, gdy zostało wystosowane zaproszenie zgodnie z art. 238 k.s.h., nie

powinno automatycznie prowadzić do stwierdzenia nieważności uchwał podjętych na tak zwołanym zgromadzeniu. Odwołać się należy do dominującego w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiska, że uchybienia formalne, aby mogły być przyczyną nieważności uchwały zgromadzenia wspólników spółki z o.o., muszą mieć wpływ na treść uchwały (tak wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998 r., I CKN 243/98, LEX nr 35383, z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, LEX nr 150283, z dnia 10 marca 2005 r., III CK 477/04, Lex nr 402285, z dnia 6 sierpnia 1990, I CR 160/09, LEX nr 78225, z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 163/2007, LEX nr 325633, z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, LexPolonica nr 2019568; tak też M. Rodzynkiewicz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. LexisNexis, 2014).

W świetle powyższego, gdyby przyjąć, że zaistniały uchybienia formalne w zwołaniu zgromadzenia powstałe w wyniku naruszenia art. 240 k.s.h. – czego Sąd nie ustala – to i tak nie miały one wpływu na treść podjętych uchwał. Do skutecznego odwołania członka zarządu w myśl art. 245 k.s.h. wymagana jest bezwzględna większość głosów. W taki właśnie sposób uchwała nr 6 w przedmiocie odwołania W. J. ze stanowiska prezesa zarządu została podjęta. Jak wynika z protokołu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w głosowaniu tajnym oddano 1 500 głosów, w tym za odwołaniem 1 000 głosów, przeciw 500 głosów. Natomiast jeśli chodzi o uchwały mające za przedmiot zmianę umowy spółki to w myśl art. 246 § 1 k.s.h. zapadają one większością dwóch trzecich głosów. Taką właśnie większością głosów zapadły uchwały nr 3, 4 i 5. Jak wynika bowiem z protokołu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w głosowaniu na tych uchwałami oddano 1 500 głosów, w tym za 1 000 głosów, przeciw 500 głosów. Wobec tego nawet gdyby miały miejsce uchybienia formalne w ich podjęciu dotyczące nieprawidłowości w zwołaniu zgromadzenia to i tak nie miałyby one wpływu na treść uchwał i wyniki głosowania. Zwrócić przy tym należy uwagę, że powód był obecny na zgromadzeniu i głosował przeciwko uchwałom, a zatem na zgromadzeniu reprezentowany był cały kapitał zakładowy (zgodnie z art. 240 k.s.h.). Tym samym przyjąć należało, że sposób zwołania zgromadzenia nie miał wpływu na treść podjętych uchwał, których wynik byłby taki sam nawet przy nieprawidłowym zwołaniu zgromadzenia. Trzeba też zauważyć, że powód otrzymał zawiadomienie (czego nie kwestionował) i zapoznał się z porządkiem obrad, nie wyraził w tej kwestii sprzeciwu ani przed zgromadzeniem ani w trakcie, biorąc w nim czynny udział. Następnie zaś stwierdził, że podjęte uchwały powinny być wyeliminowane z obrotu ponieważ zostały podjęte z naruszeniem przepisów. Jak słusznie zauważyła pozwana, w okolicznościach niniejszej sprawy, skoro powód stawiał się na zgromadzenie – mimo kwestionowania obecnie prawidłowości jego zwołania – biorąc w nim aktywny udział, to można wnioskować, iż jednak zaakceptował ten sposób zwołania zgromadzenia wspólników. Jeżeli chodzi o zarzuty co do uchwały nr 3 w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego to oprócz argumentów mających świadczyć o jej nieważności a związanych z nieprawidłowym zwołaniem zgromadzenia wspólników, na którym została podjęta, powód nadto podniósł, że jest ona sprzeczna z art. 246 § 3 k.s.h. Wskazać jednak należy, że przepis ten nie znajduje zastosowania do uchwały wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego poprzez zmianę umowy spółki, która nie wymaga jednogłośności (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2014 r., II CSK 53/14, LEX nr 1532828, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 2015 r., I ACa 772/13, LEX nr 1808800). Sąd nie podziela stanowiska powoda, zgodnie z którym uchwała nr 3 została podjęta w trybie uproszczonym. Z protokołu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników wynika, że została ona podjęta w trybie zmiany umowy spółki, co zostało zresztą wyraźnie zaprotokołowane. Wskazać należy, że do skutecznego podjęcia uchwały w sprawie zmiany umowy spółki, która zmienia sposób wykonywania uprawnień do udziału w zgromadzeniu, nie jest potrzebna zgoda powoda. Nie mamy do czynienia tutaj z sytuacją, o której mówi powód albowiem nie dotyczy ona praw udziałowych ani też praw osobistych wspólników. Co do pozostałych uchwał powód nie wskazał innych naruszeń, mających skutkować ich nieważnością, z wyjątkiem, tych o których mowa w pozwie dotyczących sposobu zwołania zgromadzenia wspólników. W świetle powyższych rozważań zdaniem Sądu roszczenie ewentualne o stwierdzenie nieważności uchwał nie zasługiwało na uwzględnienie. Należało zatem rozważyć roszczenie ewentualne zgłoszone w dalszej kolejności. Podstawą prawną tego roszczenia stanowi art. 249 k.s.h. zgodnie, z którym uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Niniejsze powództwo spełnia określony w kodeksie spółek handlowych wymóg odnoszący się do zachowania terminów zaskarżenia uchwał. Zgodnie z art. 251 k.s.h. powództwo o uchylenie uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały. Uchwały zostały podjęte w dniu 15 kwietnia 2013 roku, pozew został złożony w dniu 15 maja

2013 roku, zachowany więc został termin z art. 251 k.s.h. Powód niewątpliwie posiada też legitymację do zaskarżenia uchwał, która wywodzi się z art. 250 pkt 2 k.s.h. Wnosząc o uchylenie uchwał nr 3,4,5, i 6 powód zarzucił zaskarżonym uchwałom sprzeczność z umową spółki, godzenie w interesy spółki oraz to, że mają na celu pokrzywdzenie wspólnika. Zdaniem Sądu nie zaistniały okoliczności uzasadniające uchylenie zaskarżonych uchwał. Przede wszystkim powód zarzucił sprzeczność uchwały nr 3, w zakresie, w jakim wyłącza dotychczasowych wspólników z prawa pierwszeństwa w nabyciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, z umową spółki, a konkretnie jej § 9. Zgodnie z tym postanowieniem bez zmiany umowy spółki kapitał zakładowy spółki może być podwyższony maksymalnie do kwoty 2 000 000,00 zł poprzez podwyższenie wartości nominalnej udziałów istniejących lub ustanowienie nowych udziałów w terminie do dnia 31 grudnia 2015 r. uchwała wspólników, która określi warunki podwyższenia kapitału zakładowego oraz sposób objęcia nowych udziałów. Dotychczasowym wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwa do objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki. Trzeba jednak zwrócić uwagę na art. 258 § 1 k.s.h., z którego wynika, że prawo pierwszeństwa przysługuje wspólnikom jeżeli umowa spółki lub uchwała o podwyższeniu kapitału nie stanowi inaczej. Oznacza to, że prawo pierwszeństwa objęcia udziałów uregulowane w art. 258 § 1 k.s.h. może być wyłączone nie tylko w umowie spółki ale także w treści uchwały a zatem, zdaniem Sądu, przepis ten ma charakter nadrzędny w stosunku do § 9 umowy spółki, który w tym przypadku nie mógłby mieć zastosowania w tym zakresie, w uwagi na to, że doszłoby do sytuacji opisanej w art. 57 k.c. Jak wynika z treści § 2 uchwały nr 3 wyłącza ona pierwszeństwo dotychczasowych wspólników w objęciu nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym. W świetle powyższych rozważań nie sposób przyjąć, by uchwała o takiej treści była sprzeczna z umową spółki. Dalej powód zarzucił, że uchwały nr 3,4,5 i 6 powodujące zmiany w składzie udziałowców spółki oraz zmiany w strukturze organizacyjnej i w składzie zarządu godzą w interesy spółki oraz mają na celu pokrzywdzenie powoda – wspólnika. Podkreślić trzeba, że zarzuty godzenia uchwały w interes spółki lub pokrzywdzenia wspólnika nie mogą, zgodnie z art. 249 § 1 k.s.h., powodować uchylenia uchwały, choćby występowały łącznie. Mogą skutkować uchyleniem uchwały tylko wówczas gdy uchwała również narusza umowę spółki bądź narusza dobre obyczaje. O braku naruszenia umowy spółki była już mowa, natomiast naruszenia dobrych obyczajów powód nie zarzucił. Niezależnie od tego w ocenie Sądu powód nie wykazał aby zaskarżone uchwały godziły w interesy spółki czy też prowadziły do pokrzywdzenia wspólnika. Godzenie w interesy spółki wystąpi wówczas, gdy są podejmowane jakiegokolwiek działania, które powodują uszczuplenie majątku, ograniczają zysk spółki, uderzają w dobre imię jej lub jej organów, chronią interesy osób trzecich kosztem interesów spółki. Uchwała godzi w interesy spółki, gdy zapewnia ochronę e interesów niektórych wspólników lub osób trzecich kosztem interesów spółki. Z kolei pokrzywdzenie wspólnika będzie miało miejsce, gdy w wyniku uchwał jego pozycja w spółce zmniejsza się, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej. Może polegać na odebraniu praw lub zwiększeniu obowiązków. Pokrzywdzenie wspólnika to nie tylko powstanie szkody w jego majątku, może być również odnoszone do jego pozycji, dobrego imienia, naruszenia zasady równouprawnienia (A. Kidyba. Kodeks spółek handlowych. Komentarz). Uchwała zgromadzenia wspólników może być uznana za krzywdzącą tylko wtedy, gdy została podjęta z realnym zamiarem pokrzywdzenia (uchwała SN z 20 czerwca 2001 r., I CKN 1137/98, OSNC 2002, nr 3, poz. 31). Powód nie wykazał, w jaki sposób zaskarżone uchwały w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego, wyłączające prawo pierwszeństwa nabycia udziałów przez dotychczasowych wspólników, powodujące też zmianę w składzie osobowym wspólników oraz w zarządzie, mają godzić w interesy spółki czy też działać krzywdząco na wspólnika. W szczególności sam fakt sprzeczności uchwał z umową kredytową nie przesądza o wystąpieniu przesłanki ich uchylenia w postaci godzenia w interesy spółki. Powód nie wykazał aby faktycznie (...) Bank (...) wypowiedziała umowę kredytu. Do pozwu załączono jedynie pisma informujące o takiej ewentualności. W ocenie Sądu powód w żaden sposób nie wykazał też by uchwała na podstawie, której zaoferowano objęcie udziałów A. W. szkodziła interesowi spółki i w jaki sposób owa szkoda miałyby się objawiać. Odnośnie okoliczności uzasadniających uchylenie uchwały nr 5 wymagającej zgody zgromadzenia wspólników na zbycie udziałów i ich zastaw powód nie wypowiedział się w ogóle. Tym samym nie sposób stwierdzić by one zaistniały. Nie znajduje też uzasadnienia stanowisko o pokrzywdzeniu wspólnika w wyniku podjęcia uchwały nr 3, w zakresie, w jakim wyłącza ona prawo pierwszeństwa dotychczasowych wspólników spółki do objęcia nowoutworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym. Rację należy przyznać pozwanej, że zarzut ten jest o tyle niezrozumiały, iż ogranicza prawo pierwszeństwa wszystkich wspólników a nie tylko jednego. Nie zaistniała więc sytuacja naruszenia zasady równego traktowania wspólników w tych samych okolicznościach. Nie ma w tej sytuacji mowy o odebraniu praw czy też uszczupieniu majątku powoda, które to okoliczności rzeczywiście mogłyby stanowić podstawę do uznania,

że uchwała krzywdzi wspólnika. Powyższe odnieść należy też do uchwały nr 5, zwłaszcza że unormowanie to także dotyczy udziałów wszystkich wspólników a nie tylko jednego, nadto jest w pełni zgodne z art. 182 k.s.h. Zdaniem Sądu nie ma też podstaw do uznania aby uchwała nr 6, na mocy której odwołano powoda ze stanowiska prezesa zarządu pozwanej spółki godziła w interesy spółki czy też stanowiła pokrzywdzenie wspólnika. Zgromadzenie Wspólników jest najwyższym organem spółki z o.o., który na mocy art. 203 § 1 k.s.h. ma prawo do odwołania członka zarządu w każdym czasie w drodze uchwały, o ile umowa spółki nie stanowi inaczej, a na gruncie niniejszej sprawy umowa spółki nie przewiduje szczególnych postanowień odnośnie odwołania członka zarządu. Funkcja członka zarządu, w tym przypadku prezesa zarządu, sprawowana jest z nadania zgromadzenia wspólników. Nie jest to ani uprawnienie ani tym bardziej nie stanowi prawa udziałowego. Sąd podziela stanowisko pozwanej, wedle którego skorzystanie z prawa odwołania nie jest działaniem zmierzającym do pokrzywdzenia jakiegokolwiek wspólnika nawet, jeśli to on jest członkiem odwoływany.

Reasumując, zdaniem Sądu, zaskarżone uchwały nie krzywdzą jednego wspólnika, zwłaszcza, że dotyczą wszystkich wspólników, nie traktują też w sposób odmienny powoda jako wspólnika. Stanowią typową dla spółek z .o. zmianę regulacji i trudno tu mówić o działaniu na szkodę wspólnika bądź spółki. Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wobec braku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 249 § 1 k.s.h. powództwo ewentualne w tym zakresie podlegało oddaleniu. Stan faktyczny Sąd ustalił w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, wyznaczonym przesłankami z art. 189 k.p.c., 249 § 1 k.s.h. oraz 252 § 1 k.s.h. , w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone w sprawie. Dowody te Sąd uznał za wiarygodne w całości, zwłaszcza, że żadna ze stron procesu nie kwestionowała ich w tym kontekście. Sąd pominął dowód z przesłuchania stron oraz zeznań świadka A. W.. Reprezentanci stron nie stawili się na rozprawę w dniu 27 kwietnia 2016 r. mimo prawidłowego ich wezwania, pod rygorem pominięcia dowodów z zeznań. Z kolei pełnomocnik pozwanej cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka A. W. z uwagi na to, że okoliczności na jakie miał zeznawać nie miały znaczenia dla niniejszego sporu. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Pozwana spółka wygrała proces w całości wobec czego zasądzono na jej rzecz od powoda koszty procesu, na które składa się kwota 360 zł ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 21) w zw. z § 2 ust 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 ze zm.) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sygn. akt VIII GC 60/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)